

A horta escolar do IES Pedro Floriani

REVISTA GALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 64-65

Emilio González Avión

IIES Pedro Floriani (Redondela)

egavion@edu.xunta.es

Como profesor de secundaria sinto un pouco de pudor ao falar dunha horta escolar. No IES Pedro Floriani levamos 3 anos con esta experiencia; hai colexios de primaria que levan 30... Ás veces, en secundaria facemos as cousas máis difíciles que en primaria.

Que pode achegar entón esta experiencia? Espero que unha pequena reflexión. A experiencia destes anos faime ver o seguinte:

O primeiro é a coordinación. Para que o proxecto da horta sexa un proxecto de centro, hai que procurar e conseguir a coordinación entre o profesorado. Quixemos que participase a ESO, o Bacharelato e a FP Básica. Nas distintas accións participa alumnado de distintos niveis, destrezas e expectativas. Deste xeito, a maiores, conséguese a interdisciplinariedade, participa profesorado de Bioloxía, de Castelán, de Galego, de Física e Química, de Tecnoloxía...

Cales foron os obxectivos en volta dos que nos coordinamos?

- Levar a cabo unha educación activa, na que o alumnado faga, reflexione e avalíe as súas accións e reflexións.
- Poñer en valor os espazos exteriores do propio instituto, non só como lugares de lecer senón como lugares de educación.
- Conseguir un contacto activo e educativo coa natureza, integrando este contacto coa educación en hábitos e estilos de vida saudables.

O punto de partida foi a necesidade de darlle uso a algúns espazos exteriores do instituto que estaban infrautilizados, en particular toda a zona de detrás do pavillón.

Por que entón a horta?

Podíamos ter pensado en encher o espazo en cuestión con actividades deportivas ou de le-

cer. Mais a horta permite “crear” o espazo.

Todo o chan era de recheo, con cachote de resto de obras que se fixeron no instituto ou outras zonas, porque todo o terreo do instituto era orixinariamente marisma do río Alvedosa. Non só había que ocupar o espazo, había que modificalo.

A filosofía do proxecto é o da educación pola acción. Ao comparar esta filosofía coa educación por proxectos, que diferenza atopamos? A diferenza é que nos proxectos educativos, nos proxectos documentais integrados, partimos do que sabemos e do que queremos saber. Aquí partimos do que temos (un terreo de recheo) e do que queremos ter (unha horta escolar).

A cuestión da metodoloxía non é un tema menor. Un proxecto de horta non é un proxecto que poña en primeiro lugar a creatividade ou a ansia de saber do alumnado. Pon en primeiro lugar o obxecto e logo o suxeito.

Isto provocou que désemos outro paso. Montar un composteiro. Primeiro montamos un que nos doou a Deputación de Pontevedra. Despois fixemos un con madeira reutilizada. Despois de informarnos decidimos que era

mellor compostar no chan. Ademais compramos esterco, non composto (compost). Non. Esterco de verdade.

O esterco fixo que a produción daquela terra tan mala fose excepcional. Así aprendemos que o chan non é algo inerte, é importante a súa composición química mais tamén a súa composición microbiolóxica e macrobiolóxica. Procuramos e conseguimos que as miñocas colonizasen o chan.

Esta aprendizaxe fíxonos pór enriba da mesa a cuestión da agricultura ecolóxica. O tipo de horta que queremos é o tipo de escola que queremos. E o tipo

de escola que queremos é o tipo de sociedade que queremos.

No artigo 2 da actual Lei de Educación (Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE)-Texto consolidado) lemos, entre outros fins da educación, o seguinte:

“e) A formación para a paz, o respecto aos dereitos humanos, a vida en común, a cohesión social, a cooperación e solidariedade entre os pobos así como a adquisición de valores que propicien o respecto aos seres vivos e o medio ambiente, en particular ao valor dos espazos forestais e o desenvolvemento sustentable”.

Non é un desexo dun par de docentes “progresistas”. Non: é un fin da educación que sinala a lei actual.

Por iso unha horta escolar ten que ser unha horta ecolóxica.■